

dicit Barfaoulus, qui plures ex illis curabat, duplo illos ac maiori etiam pondere indigere. Octauò, senes maximè decrepiti, quoniam à siccitate siccantur, à frigiditate constriunguntur, ab imbecillitate redduntur immobiles. Nonum est, cum materia fuerit lenta & crassa. Decimum, cum fuerit procul, ut in articulis, vtero & pulmone, & etiam cerebro. Vndecimum est eorum, qui omnino non se exercent, sed perpetuò sedent, ut textores, tum maximè quòd exercent membra superiora. Duodecimò, in his qui paucò cibo vtuntur, & pauciore potu. Vltimum est proprietas quorundam hominum & familiarium.

Ad hæc etiam hydrofes plurima, & lethalissima. [Dicit illa consequi æstate & hyeme, quæ non numerantur propriè inter morbos: hinc verò docet propriè de morbo maximè lethali, genere toto, tum etiam in his, ob id hæc adiecit lethalissimæ. Propterea de quo genere primum intelligat, dicendum est. Videtur autem de ascite intelligere, tum quia ab aqua nomen hæc sumpsit, vnde hydrofes dicta sit, tum quia tympanitem siccam appellare consuevit, ut in illo Aph. 4. part. II. quibus tormina & circa vmbilicum dolores, tum etiam quòd hæc species propriè vitio lienis procreari solet, tum demum, quòd eadem sit lethalissima. An quòd de omnibus generibus lethalissimis intelligat, scilicet ascite & tympanite? nam ascites fit liene iecur impediens, tympanites eodem refrigerante ventriculum atque idem amplecti sensum & res Hippocratis, non verba. Quispiam ergo iure merito dubitabit, cur cum hydrofes, maximè ascites, fiat iecoris vitio, imò non nisi iecore affecto, §. de Locis, cap. 7. pag. 2. ex liene dicat plures fieri hydrofes, ac maximè lethales. Igitur quòd hydrofes quæ cum liene duro est, aut pleno, aut magno sit periculosior, quam quæ à iecoris vitio fit, qui ignorat, sit logicæ expers saltem nostræ, haud dubium esse potest, nec est ratio perquirenda medica, sed dialectica. Supposito enim quòd hydrofes non sit nisi vitio iecore, seu scirrhus, seu imbecillitate, seu quauis alia causa cum adiungitur, præter id lienis vitium quoduis tanto necesse est morbum fieri grauiorem: nam & si addas lienis morbum, non tamen tollit vitium iecoris illud quòd est causa ascitis, seu durities, seu quoduis aliud. Duo ergo adduntur mala, ipsum lienis vitium, quod curare oportet, & consensus cum iecore, ut curari non tam facillè queat, & ut celerius perimat ægrum. Iam & si hæc tamen clara sint, duo tamen dubia restant: vnum quòd plurimæ fiant hydrofes, quòdque non necesse sit eas esse lethalissimas: utpote quæ pendere possint ex affectu in liene, non per se, sed per lienis consensum: at tum minus erunt periculosæ. Propter hoc igitur dicimus, iecur etiam in his affici: atque idem cum dixit, iam ventres duri, tenues & calidi. Sed cur non appellauit iecorarios, ut spleneticos: quoniam splen manifestè quidem eleuatur, iecur non ita, sed rarè, & in paucis admodum. Vnde apud Hippocr. inuenies in Epid. 25. spleneticos, iecorarios vix 3. aut 5. Quid ergo est in causa cum latera parua sint, dextra atque sinistra? quoniam

primum splen magnis tumoribus celerius afficitur, quod excrementoso sanguine repletur, ac nutriatur, iecur autem bono & longè tenuiore. Est etiam lien minus atque magis suspensum mendosis costis, iecur autem reconditum: & si scirrhus in vtroque fiat in iecoris substantia densiore & crassiore magis latere potest: in liene non potest. Et etiam quia qui iecur durum habent antequam eò perueniant, ut ad eò duret, & attollatur, in hydropem perueniunt: vnde tumor absconditur & latet in profundo. Quibuscumque ergo vitium iam est in iecore, his cum accedat ascites, adiecto tumore lienis, hi magis periclitantur, & totidem numero sunt, quot qui lienis vitio vacant, & sunt ascitici, qui verò ex consensu solùm iecoris cum liene in ascitem deueniunt hi iam priori numero adiiciuntur: sunt ergo plures numero, quam si sine lienis, vitio ascites fieret. Sed & periculosiores, quoniam qui ex iecore in ascitem decidunt, periclitantur solùm vel cum scirrhus in iecore confirmatus fuerit, aut cum morbo acuto ascites successerit: seruantur autem ex fluxione aut retentione hæmorrhoidarum, ex mala victus ratione, ex fluxu epatico sanato, ex imbecillitate iecoris non magna, quæ propter diuturnum morbum accidit: at ex consensu lienis si fiat cum iecoris proprio affectu adhuc sumus in casu duplicis causæ ascitis, & periculo maiore: si autem sit ex solo consensu, cum oporteat causam esse magnam & iecoris vitium, erit necessariò lienis vitium maximum. Si ergo tale iam fuit, ut posset euertere iecur cum sanum erat, multò magis illud lapsum iam impedire poterit ne sanetur, habebimus autem tria difficillima, morbum qui genere est contumacissimus, quique impedit curationem suæ causæ, & causam causæ maximam, ut diximus: tumores enim lienis non nisi longo tempore sanantur: impediuntur autem ab aqua iam effusa: quod igitur pauci animaduertunt, & pauci rursus credunt, ascites vitio lienis orta frequentissima est, & periculosissima, euenit in his regionibus atque id totum pendet ex hoc ià quòd habet causam necessariam secum, id est vitium iecoris. Vnde reliqua quæ adiiciuntur non commutant causam, sed sunt tanquam additamenta. Colligitur autem in ascite aqua, in tympanite autem flatus, in eisdem locis, scilicet inter peritoneum & omentum: & vtroque modo redditur periculosissima: si ea quæ de iecore diximus in ascite, dicamus de ventriculo in tympanite. An verò ascites sit tympanite periculosior, minimè locus est ut hinc disputem, sed in contradictionibus dictum, sed de hypofarca constat quòd leuior sit, & ob id de ea non intelligere perspicuum est. Fiunt ergo ascitici, quoniam morbus hic contingit calore naturali, imbecilli, & præter naturam inducto, ut in Commentariis super Prognostica dictum est: at hi habent durum & gracilem ventrem, igitur calorem natium, imbecillem, cum verò calidum etiam, ut diximus, & non natium calore, patet hanc vnam esse causam ascitis, 13. Art. vi, cap. 16. altera est ob lienis tumorem, qui cum non possit recipere limosum sanguinem iecoris amplius, & ipse calefactus calefaciat iecur, tū venulas omnes & arterias ipsum